

Johannistang 2021

Trots korona och 30 graders hetta så lyckades vi få upp vår johannistang (midsommarstång) i år också. Och den ser lika fin ut som alltid. Det är Hopenback-Lekstrand fornminnesförening (grundad 1952 av Sigge Strömberg) som drar i trådarna. Hopenbackan är en av de fyra byadelarna i Hindersby och Lekstrand är den gamla allmanningen som förr kallades Leikanlindån. Där samlades för 500-1000 år sedan Hopenbackans ungdomar till lekar. Det fanns ingen TV och inget Internet på den tiden.

Vi tog ned den på onsdag kväll och plockade bort de gamla girlanderna och testade hållbarheten. Den verkar vara i gott skick även om ett par tvärslår är litet rötskadade. Men det lönar sej inte att bara byta dessa utan då gör vi en helt ny stång. Nästa år.

På torsdagen bands det nya girlander – på distans. Det har ju varit ett folknöje att stå i skogen i regn och myggor och binda girlander men koronan gjorde slut på det och det finns en risk för att det nya sättet upplevs som bättre ...

På fredagen klockan 10 samlas vi sedan för att vira girlanderna kring stången enligt traditionellt mönster. Vi har erfarna personer som vet om den ena girlanden skall komma under den andra eller inte men det blir ofta en hel del diskussion i alla fall.

Våra timmermän slår spikar för att fästa repen (som är kärnan i girlanderna) och sedan viras de runt stången och tvärslåarna.

Tidigare smyckade och reste vi stången på dagen och hade program på kvällen men det började komma allt mer folk redan på dagen – speciellt barnfamiljer. Så nu är dagsprogrammet det verkliga midsommarfirandet.

Och så skall stängen resas upp. Förr behövdes det 15-20 starka karlar med stolpgafflar för få upp den. Det var inte heller alldeles riskfritt så numera har vi traktor med skogslastare (skogskran) som ledigt och lätt lyfter upp den. Man måste bara vara försiktig så den starka maskinen inte bryter av den. Tyvärr har jag ingen bild av själva lyftet för jag satt inne i traktorn och drog i spakarna. Det finns fyra linor från toppen så det går bra att hålla stängen på rätt led.

Sedan bildas det fyra lag som börjar knyta fast de nordiska flaggorna på linorna. Linorna är dubbla och går genom block upp på stången så man kan hala upp flaggorna anefter som de knyts fast.

Därefter kan man dricka kaffe eller saft. Det är gratis men man får nog sätta en slant i burken.

Det gick ganska bra i år också. Vi saknade vår australiska hindersbygg som alltid brukade komma med på johannistandjins resning men det är just nu inte läge att resa.

Vädret var fint. Den värsta hettan är förbi och det var litet mulet men inget regn trots prognoserna.

Så det var bara att köra hem traktorn och invänta nästa Johanni. Om nån vill ha fornminnesföreningens världsberömda historik "Åter eitt Johanni" (med hårda pärmar och fina fotografier) så finns det ännu böcker kvar.

Johannistang trots allt

Ett tag såg det ut att det inte skulle bli någon traditionell johannistang men Fornminnesföreningen beslöt att trots koronavarningarna sätta upp den med försiktighet. Ingen servering och kransbindning på distans. Jag hade stora lastaren på traktorn för att lyfta upp material för taklagandet så det passade bra att ta ned stången med den.

Stången visade sej vara i gott skick så den fick fortsätta ett år till med byte av nedre bulsten. Trots det inskränkta firandet så kom det i alla fall en hel del folk (50 personer) på picknick. Och stången blev prydd enligt traditionen.

Upphissandet gick också bra även om det var ny förare i traktorn. Det dubbla utskjutet gjorde det lättare att hålla stången rakt i sidled.

Och så fick Lekstrand en fin johannistang också år 2020:

Åtär eitt johanni – me regn

I går kväll då det skulle bindas kransar till **johannistandjin** (midsommarstången) så regnade det ganska eländigt. I dag höll det upp men mot en bakgrund av tunga moln.

Upp kom den i all fall med Nissas Ingmars lastare.

Det är betydligt säkrare än förr då en massa karlar med

stolpgafflar och rep drog upp den. Stången är ca. 13 meter lång och ganska tung då den är prydd med grönt. De flesta midsommarstänger har bara en tvärslå medan vår har tre. Den liknar litet de åländska stängerna som kunde vara 20-30 meter höga. På nätet finns en bild av en stor stång från Björkö-Arholma i Uppland som restes på 60-talet.

I början på 50-talet byggdes **johannistandjin** enligt Sigge Strömbergs ritningar. Den nuvarande stången har trädelar utbytta eftersom den står hela året i regn och rusk co tas ned först två dagar före **johanniaftån** för att lövas på nytt. Den har inte någon väldigt gammal form även om lövade stänger sattes upp redan på 1300-talet och verkar ha varit vanliga i städerna (se Erik Dahlberghs stora 1600-talsverk *Suecia antiqua et hodierna*).

Bulsten sätts i

och flaggorna binds och dras upp

Det är förstås litet tävlan vilken de fyra grupperna som får sina flaggor bundna först. Det är alltså de nordiska flaggorna som binds fast.

Men sedan är det dags för kaffe, bulla och saft.

He va te johanni ! (Det var den midsommaren) Resandet av stången har blivit den verkliga folkfesten och på kvällen orkar bara ungdomarna festa. Speciellt inte jag som dras med en ordentlig sommarförkylning och mest ligger i sängen och stönar. Den verkade inte så allvarlig så jag var oförsiktig. I alla fall måste jag kravla mej upp och dokumentera Johanni 2015.

Johannistandjin e opp !

Sii opa te nyy johannistandjin såm vi var å laga i daa opa förmiddaain:

Johannistang